

עין משפט
גור מצוה

ל:

קבוצה או **ב** מיי' פיר"ף מהל' גוילה ואבדנה הל' (ג) יד סמג עשין עד טוש"ע ח"מ ס"י רסג סעיף ב':

קבוצה ג מיי' שם הל' יג טוש"ע שם סעיף א':

קבוצה ד מיי' פיר"ג מהל' רואת הל' ד סמג עשין פא טוש"ע ח"מ ס"י רעג סעיף ג':

קבוצה ה מיי' פיר"ג מהל' מרים הלכה טו טוש"ע ח"מ ס"י רעג סעיף ה':

קבוצה ו מיי' פיר"א מהל' אבדנה הלכה ח ופיר"ג מהל' רואת הל' ד סמג עשין עד פא טוש"ע ח"מ ס"י רסג סעיף ג וס"י רעג סעיף ג':

ז [נמי] פיר"ד מהל' אצל הל' אן]:

קבוצה ח מיי' פיר"ד מהל' אבילות הלכה ד סמג עשין ב טוש"ע י"ד ס"י שלח סעיף ב':

קבוצה ט מיי' פטרי' מהל' אבדנה הל' ב סמג עשין עד טוש"ע ח"מ ס"י רסג סעיף ג וס"י רעג סעיף א':

קבוצה י מיי' שם פיר"א הל' יד סמג שם טוש"ע ח"מ ס"י רסג סעיף ב': **קבוצה** כ ל מ מיי' שם פיר"ד הל' ד סמג שם טוש"ע ח"מ ס"י רסג' **קבוצה** ג סמג שם טוש"ע ח"מ ס"י רסג' סעיף א':

רבינו הגנאל

שלו מרובה משל חבירו שנאמר אפס כי לא יהיה בך אביון שלך קודם לשל כל אדם. אמר רבא כל שבשלו מחזיר בשל חבירו נמי מחזיר כל שבשלו פורק וטוען בשל חבירו נמי פורק וטוען. אבוי שקל קלא פתק בהני עיזי דהווי קיימי. אמר ליה רבא איחייבת בהו קום אהדיניהו. וכן אמר רב הכישה נתחייב בה. דרכו להנהיג בחמור או למשוך בגמל בשדה ואין דרכו בעיר ועלתה בתוקי: **בתנאי** איזהו אבידה מצא חמור וכו' אוקמה רב יהודה למתני' הכי קאמר איזהו היא כלל אבידה שחייב להחזירה מצא חמור וכליו הפוכין פרה ורצה בין הכרמים הרי זו אבידה וחייב להחזיר. תניא נמי הכי. דרך בלשון יוין נקראה

ה"מ לא תעשה ועשה השוה בכל אצל האי דאינו שוה בכל דמי כדמוכח פרק שני מזריץ (מיר דף נח:.) דלמי עשה דמלורע ודמי לאו ועשה דכהניס וכן ק' לקמן (ג.) יכול אמר לו אצוי הטמא כו' ופריך תיפוק ליה דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה הא גצי כהניס שאינו שוה בכל דמי וי"ל דעשה דמלורע שאני דחמיר משום הגדול השלום כדאמר צפ' שילוח הקן (חולין דף קמא.) ש דעשה דמלורע הוי דמי לאו ועשה דשילוח הקן אי לאו יתורא דשלח תשלח אצל עשה דעלמא לא דמי לאו ועשה אפילו אינו שוה בכל וזה המירוח לא יתיישב למאן דשרי מלורע צימי חלוטו בתשמיש המטה פ"ק דמועד קטן (דף ז:) ולדידיה יש לומר דהכא סמין על וכו' מי דחין אסורא מקמי ממונה ולקמן נמי עדיפא משני דהוה דמי אפילו לאו ועשה אי לאו קרא אפי' אי בעלמא לא דמי וצפ"ב דיבמות (דף כא.) דאמר גצי פלוגתא דר' יוחנן ור"א צביאת כ"ג צאלמנה מן הנישואין כ"ע לא פליגי דלא פטרה דאין עשה דוחה לא תעשה ועשה וי"ל דחשיב שוה בכל כיון שהאלמנה עשתה איסור כמו הכהן דאקרי ציה לא יקח לא יקחו אע"ג דאין שוה בכל אלא צכהניס אצל ההיא דגילות זקן שאינו שוה צנשים נדמי מקמי עשה דמלורע:

אלא לזקן ואינו צפי כבודו. וא"ת תיפוק ליה מולאחותו דכבוד הצריות דוחה מילת צנו ושמיטת פסחו וי"ל כבוד הצריות דמת מלוא חמיר טפי שמוטל צדיוון פן יסריח או יאכלהווי כלציס אע"ג דצפ' מי שמתו (נדרות דף כ. ושם ד"ה שצ) מוכח דאי הוה כלאים שצ ואל תעשה היה נדחה מפני כבוד הצריות היינו משום דערוס הוי גנות וציוון גדול כדאמר (יבמות דף סג.) אין לך משוקץ יותר מלמותו שהוא מהלך ערוס ומהכא לא ידעי' דדמי אלא ממונה אצל איסורא כמו פסח ומילה וגם כרת לא: ונז' מוס' שזעזות ל: ד"ה אצלן: **אפקרה**. שלא יכשלו צני אדם צלא תגזול וא"ת הא אמר צפ' אין צין המודר (נדרים דף מה.) אין הפקר אלא צפני שלשה וי"ל דהכא נמי הוו שלשה אי נמי דלוריייתא צלא שלשה נמי הוי הפקר והא דאמר שלהי פ"ק דשבת (דף יח: ושם ד"ה דמפקר) גיגית נר וקדירה אפקורי מפקר להו אע"ג דליכא שלשה הם אפן סהדי דמפקר להו צלצו שלא יעשה איסור שציתת כלים: **לא** חרבה בו'. ואם תאמר דציומא (דף ט:) אמר מפני שנאח חסם וי"ל דהא והא גרמא:

איזוהי אבידה. שיצין שאין הצעלים יודעין שהיא שם: קורדוס

אלו מציאות פרק שני בבא מציעא

לא יהיה צך אציון. לא תציא עזמך ליד עניות: **הגישה**. זה שאינו לפי כבודו אם הכישה הכאה אחת להשיצה נתחייב צה להחזירה הואיל והתחיל: **קלא**. מרט"א צלע"ז: **דרכו להחזיר צשדה**. שאין שם רואים כל כך ואינו צוש: **ואין דרכו צעיר**. שהוא צוש משכיניו והוא מלא צשדה: **מהו**.

לא יהיה כך אביון שלך קודם לשל כל אדם אלא לזקן ואינו לפי כבודו ^(א) אמר רבה **"הבישה חייב בה אבוי הוה יתיב קמיה דרבה** חזא להנך עיזי דקיימו שקל קלא ושרא בהו א"ל איחייבת בהו קום אהדריניהו יאיבעיא להו דרכו להחזיר בשדה ואין דרכו להחזיר בעיר מהו מי אמרינן השבה מעליא בעינן וכיון דלאו דרכיה להחזיר בעיר לא לחייב או דלמא בשדה מיהת הוא דאיחייב ליה וכיון דאיחייב ליה בשדה איחייב ליה בעיר תיקו אמר רבא יכל שבשלו מחזיר בשל חבירו נמי מחזיר יוכל שבשלו פורק וטוען בשל חבירו נמי פורק וטוען רבי ישמעאל ברבי יוסי הוה קאזיל באורחא פגע ביה ההוא גברא הוה דרי פתכא דאופי אותביניהו וקא מיתפח א"ל דלי לי אמר ליה כמה שוין א"ל פלגא דוזוא יחיב ליה פלגא דוזוא ואפקרה הדר זכה בהו הדר יחיב ליה פלגא דוזוא ואפקרה חזייה דהוה קא בעי למיהדר למזכיה בהו א"ל לכולי עלמא אפקרנהו ולך לא אפקרנהו ומי הוי הפקר כי האי גונא והתנן ^(ב) בש"א הפקר לעניים הפקר וב"ה אומרים ^(ג) אינו הפקר עד שיהא הפקר לעניים ולעשירים כשמיטה אלא רבי ישמעאל ברבי יוסי לכולי עלמא אפקריניהו ובמלתא בעלמא הוא דאוקמיה והא רבי ישמעאל ברבי יוסי זקן ואינו לפי כבודו הוה ר' ישמעאל ברבי יוסי ^(ד) לפנים משורת הדין הוא דעבד ^(ה) דתני רב יוסף י'הודעת להם זה בית חייהם את הדרך זו גמילות חסדים [א] ^(ו) (אשר) ילכו זה ביקור חולים בה זו קבורה ואת המעשה זה הדין אשר יעשון זו לפנים משורת הדין: אמר מר [ב] (אשר) ילכו זה ביקור חולים י'היינו גמילות חסדים לא נצרכה אלא ילבן גילו דאמר מר ^(ז) בן גילו נוטל אחד מוששים בחליו ואפי' הכי מבעי ליה למיזל לגביה בה זו קבורה היינו גמילות חסדים לא נצרכה אלא לזקן ואינו לפי כבודו אשר יעשון זו לפנים משורת הדין דאמר ר' יוחנן לא חרבה ירושלים אלא על שדנו בה דין תורה אלא דיני דמגזיתא לדיינו אלא אימא ^(ח) שהעמידו דיניהם על דין תורה ולא עבדו לפנים משורת הדין: **בתנאי** אי זו היא אבידה ימצא חמור או פרה רועין בדרך אין זו אבידה חמור וכליו הפוכין פרה רצה בין הכרמים הרי זו אבידה ^(ט) החזירה וברחה החזירה וברחה אפי' ארבעה וחמשה פעמים חייב להחזירה שנאמר ^(י) השב תשיבם יהיה בטל מסלע לא יאמר לו תן לי סלע אלא נתן לו ^(יא) שכרו כפועל ^(יב) אם יש שם בית דין מתנה בפני ב"ד לאם אין שם ב"ד בפני מי יתנה שלו קודם: **גב'** אטו כל הגי דאמרינן לאו אבידה הוו אמר רב יהודה הכי קאמר אי זו היא כלל אבידה שהוא חייב בה מצא חמור ופרה רועין בדרך אין זו אבידה ולא מיחייב בה חמור וכליו הפוכים פרה ורצה בין הכרמים הרי זו אבידה ומיחייב בה ^(יג) ולעולם אמר רב יהודה הכי קאמר אי זו היא כלל אבידה שהוא חייב בה מצא חמור ופרה רועין בדרך אין זו אבידה ולא מיחייב בה ^(יד) אלא צריכא דהוה חזי לה בקדמתא י'ובחשכתא תלתא יומי אמרינן איתרמויי אתרמי לה ונפקא טפי ודאי אבידה היא תניא נמי הכי מצא מטית וקרדום באכרטיא

מסורת הש"ס

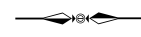
(א) צ"ב פס"ג (ב) פאה פ"ו [מ"א עדות פ"ד מ"ג], (ג) [לעיל כד: וס"ז], (ד) צ"ק טז:, (ה) [מיתת אשר מיתרן], (ו) [נדרים לו: ע"ש], (ז) [לקמן פס"ג], (ח) [ע"י מוס' לקמן לא: ד"ה אס], (ט) [ע"י מוס' לעיל כה: ד"ה ומה], (י) פ"י או בתשכתא. רש"ל, (יא) [שמות כג], (יב) [נדרים כג], (יג) ובהגזל דף ק. פ"ש"י תלמוד מורה ע"ש פ"י, (יד) פ"א שוה אומר כו'. רש"ל, (טו) [לקמן לא:], (טז) צ"ל דעשה דמלורע דוחה עשה דשילוח הקן אי לאו כו'. ועיין רש"ל,



תורה אור השלם

1 והוהרתה אתהם את החוקים ואת התורות והודעת להם את הדרך לכתוב בה ואת המעשה אשר יעשון:

2 לא תראה את שור אדוך או את שני נדחים ודתעלמות מהם השב תשיבם לאדוך: דברים כב א



הגהות הב"ח

(א) גמ' צמשה שכרו כפועל ג"כ ע"ל בדף ס"ח: (ב) רש"י ד"ה זה בית וכו' ומורות. ג"כ וצ"ק דף ק' פרש"י דהוא ת"ת וז"ע:



גליון הש"ס

רש"י ד"ה יריני. עניון ענין מניסקא הגירסא כאן דיני דמניסקא ופי' דדנין צנקות:



הגהות הגר"א

[א] [ב] גמ' אשר. רשום קו עליו למחקי:



לעזי רש"י

מרט"א [מוט"א]. ריב אומר.



מוסף רש"י

לא יהיה כך אביון. סוהר מן עניות (דקטון לג.) סוהר צעמך שלא מצא ליד עניות (סנהדרין סד:.) זה בית חייהם. תלמוד מורה [ב"ק ק.]. לבן גילו. כחור כמותו או זקן חלקן (נדרים לו:).

